

L.Kovácsnai Viktória

Az idő és tér ifj. Szlávics László újabb munkáiban

Time and Space in Recent Works by László Szlávics jr.

1 9 9 5 - 2 0 0 5

L. Kovácszna i Viktória

Az idő és tér

ifj. Szlávics László újabb munkáiban

..... 1995-2005

Viktória L. Kovácszna i

Time and Space in Recent Works by

László Szlávics jr.

..... 1995-2005

Az idő és tér ifj. Szlávics László újabb munkáiban Time and Space in Recent Works by László Szlávics jr.

1 9 9 5 - 2 0 0 5

Az európai éremművészet az 1970-es évek közepétől kezdődően nagy változásra ment át. A művek kisplasztikai jellege tovább erősödött, valamint új anyagok, technikák és korábban ismeretlen megoldások jelentek meg – a műfaj határai kiszélesedtek. Mindez a magyar éremművészettel különösen érintette, erőteljes megújulásra késztette. Ifj. Szlávics László tanulmányai bár erre az időszakra estek, pályája mégis egy hagyományosabb, de igen magas mesterségbeli tudást igénylő alapról indulott. Hosszú időn keresztül – szinte egyedül – vert érmekkel foglalkozott, a verőtővek vésését maga végezte, majd tradicionális kézi megmunkálással verte ki őket. Amikor az öntött érmek felé fordult, műveinek modern jellegét akkor is hagyományos eljárással, a negatívba véséssel biztosította. A korszerű érem létrehozásának a vágya őt is elérte, viszont pályájának szokatlan indulása megújulását szintén egyedivé tette. Ekkoriban azon kevesek közé tartozott, akik az érmészeti megújítását – ellentétben a többséggel – kevésbé konzervatívvá alapról képzelték el. A változás útját meg-határozó másik tényezőt pedig sajátos szemléletében, egy, az iparművészetre jellemző gondolkodásmódban határozhattuk meg. Számára ugyanis különösen fontos volt a "tárgykészítés" öröme, már erre utalt, ahogyan vert érmeit készítette. Ez a hozzáál-lás az iparművészet módszereinek időnkénti alkalmazását eredményezte, különösen a tárgyalta korszak elején.

European medallic art has undergone great changes since the mid-1970s. The sculptural character of the works has become stronger, new materials, techniques and unprecedented solutions have appeared - the limits of the genre have been massively stretched. All this has particularly affected Hungarian medals, inspiring a powerful renewal. Although the younger László Szlávics's studies coincided with this period, his career started from a more traditional basis calling for considerable skills and craftsmanship. For quite a long time he was engaged - almost solely - in making struck medals, carving the dies himself and striking the medals by hand in the traditional manner. When his interest turned towards cast medals, apparently modern works were also produced using the traditional procedure of engraving in the negative. He also felt a desire to create medals of a more modern kind, but the unusual start of his working life made this revival quite unique. He was among the few at that time who imagined the renewal of the medal on a less conservative basis than the majority. The other factor influencing the line of change was his peculiar approach, one rooted in the arts & crafts way of thinking. For him, the joy of "making objects" was of signal importance, as the way he made struck medals also shows. This approach has resulted in the recurrent use of various arts & crafts methods, especially at the beginning of the period in question.

□ Szlávicsot ekkoriban – a műfaj keretei között – a mozgás kezdte érdekelni. A "tárgykészítés" arra készítette, hogy a fizikai törvények által behatárolt, de saját, önálló életet élő érmet készítsen. Olyan éremre gondolt, ami kézbe véve "reagál", tesz valamit, s így az alkotás és a néző között más fajta kapcsolat keletkezik, mint korábban, a műtárgy újszerűen viszonyul a nézőhöz, és a nézőnek is cselekvő részvevővé kell válnia, miközben a műfaj hagyományos jegyei: az intimitás, a taktilis kapcsolat, továbbá az artisztikus kivitel, finom kidolgozás is megmarad. Amikor – egy pályázat kapcsán – az időméréssel kezdt foglalkozni, eredmény született. Az idő ábrázolása régi gondolat, de a művész egyúttal a tényleges időmérést is megoldotta. A mérés minden valamilyen periodikus mozgáson alapszik, így első darabjai a homokóra elvét követték. Az *idő* (1995) lényegében egy egyszerű homokóra: kézbe véve mozgásba lendül, a zárt térben lévő üveghomok megindul és szóródni kezd, s a ténylegesen múló idő az idő műlását idézi fel a nézőben. Az *Akadályfutás*ban (1995) a plexi által köz-

Az idő

krómacél, üveg, sárgaréz stb., szerelt
1995, 64 mm

Time

chromium steel, glass, brass, &c. assembled

Akadályfutás

plexi, krómacél, sárgaréz, üveg stb., szerelt
1995, 63 mm

Steeplechase

plexi, chromium steel, brass, glass, &c. assembled

Versenye

plexi, parafa, krómacél, üveg stb., szerelt
1995, 68 mm

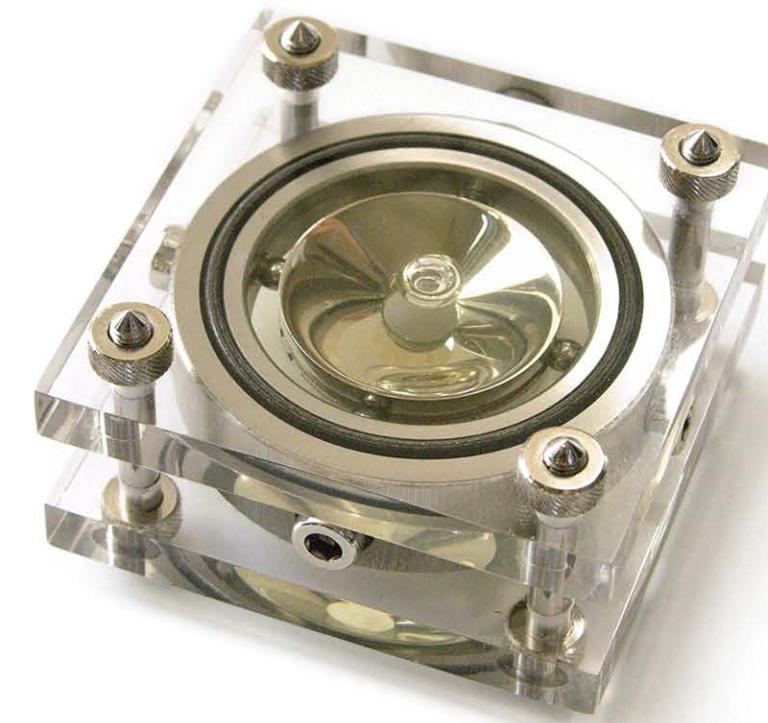
Race

plexi, cork, chromium steel, glass, &c. assembled

refogott zárt térben, a hengeres testek között az üveghomok, felülről lefelé futva – véletlenszerűen – egyszer kitölthető nem a zárt teret, a *Versenyben* (1995) pedig kétoldalt fut le, miközben a nézőben felvetődik, hogy melyik oldal lehet a gyorsabb?

□ Az idő mérésére később más, némileg összetettebb megoldást alkalmazott, ami az előbbi elv ellenére volt. Ekkor az érmet meghozzájárult egy olajban úszó légbuborék alulra kerül, majd adott időn belül jön ismét a felszínre. A megoldandó technikai feladat ez esetben az volt, hogy a buborék mozgását hogyan lehet késleltetni a múlt idő érzékeletetése érdekében. Ugyanezt a folyamatot az *Időmérőben* (1995) egy átlátszó, üreges golyó biztosítja, amely terelését egy szerkezet végzi, hogy az többé-kevésbé megadott útvonalon haladjon. A *Szenzibilitásban* (1995) a buborék lassításának különösen fontos szerepe van, tudniillik, hogy az érem pereménél váratlanul megjelenve, a múlt időn kívül egyfajta érzékenységet is érzékeltesSEN. A problémát itt egy takarásban lévő, furatkoszorú oldja meg. A *Jin-Jang* (1995) lényegében a

○ At that time, Szlávics was preoccupied with the problems of movement – that is within the limits of his genre. "Making objects" drove him to create medals that lived their own lives albeit within the limits determined by the laws of nature. He conceived of a medal that would "respond", that would do something when picked up, resulting in a different contact between work and viewer than earlier; the work of art would relate in a novel way to the viewer and the recipient would have to become an active participant while the traditional features of the genre: intimacy, tactility, artistic quality and fine execution continued. When - in connection with a competition - measuring time began to interest him, this produced results. Visualizing time is an age-old idea, this time, however, the artist also solved the problem of actually measuring time. Measurement relies on periodic motion hence his first work adopted the principle of the hour-glass. *Time* (1995) is so to speak a simple hour-glass: picking it up sets it into motion, powdered glass begins to fall in the closed space, suggesting passing time and the

Időmérő
plexi, krómacél stb., szerelt
1995, 71 x 71 mm
Time-keeper
plexi, chromium steel, &c. assembled

folyamatos körforgás felidézésére hivatott, amit az ellentétes mozgás érzékeltet. Ezért a buborékkal ellentétes irányban, a kompozíció két szintje között egy acélgyö烈 is mozog - helycseréjük fejezi ki az öröök körforgást. Az említett alkotások mind azt sugallják, hogy az élet legtöbb dolga, jelensége, azok kibontakozása – az időtényezőt is figyelembe véve – ellenétes irányú, ellentétes értelmű is lehet, ugyanakkor, jellegükönél fogva, az ember és a modern technika megváltozott kapcsolatrendszerére is felhívják a figyelmet. Miközben e munkák számtalan szállal a hagyományos érmészethez kötődnek, a sokféle felhasznált anyag és alkalmazott technika által a megújult éremművészet egyedileg készített darabjaihoz kapcsolódnak.

□ A mozgással, illetve az időméréssel foglalkozó munkák összegezése az első négydarabos sorozatában, a *Négy Őselem* címűben (1995) található. Kivitelezésükben a korábban bonyolult technikai megoldások egyszerűsödését tapasztalhatjuk, s miáltal a belső tér is egyre kisebbé válhatott. A művész

Szenzibilitás
plexi, krómacél stb., szerelt
1995, 82 x 82 mm
Sensibility
plexi, chromium steel, &c. assembled

tulajdonképpen egy folyamat végéhez érkezett el, melynek során arra törekedett, hogy darabjai minél kisebbek, éremszerűek, és továbbra is gondosan megmunkáltak legyenek. A négyes szám iránti érdeklődés sem véletlen, a későbbiekben készült csaknem minden sorozata négy tagból áll. Az ősi kultuszokban a négyes szám kozmikus jel, amely a világ teljeségére utal, a teremtett világot és a földet is magába foglalja. A világot alkotó négy elem – a görög filozófiából származó felfogás szerint – azt is jelképezi, hogy a mikrokozmoszban (az emberben) a makrokozmosz (az egész világ) tükröződik. E gondolat a középkorban teológiai szempontokkal is kiegészült, hiszen a négyes számot a Biblia is kozmikus jelként kezeli. A művész a világot tükröző négy alapelemben voltaképpen különböző ősi kultúrák, mitológiák jelképeinek összefoglalását jelenítette meg – jelezve ezáltal elvágyódását a minden napokból egy másfajta, szélesebb horizontú világba. A plexi háromszögekben illetve parafagyűrűkben található szimbólumok a legáltalánosabb ősi jeleken alapulnak, de modern

transient nature of things. In *Steeplechase* (1995) the glass-sand running downwards in the space enclosed by plexiglass now fills, now evades at random the places between cylindrical bodies; in *Race* (1995) it runs down on either side, making the viewer ponder which side will be the faster.

○ The representation of time-keeping turned into something different and more complex later, reversing the above principle. When the medal was moved, an air bubble swimming in oil sank and rose within a given period of time. The technical task to be solved was how to delay the movement of the bubble so that it would suggest the passage of time. The same process in *Time-keeper* (1995) was produced by a hollow transparent ball ushered along its approximate course by a contraption. In *Sensibility* (1995) the deceleration of the bubble has a specially important role: appearing unexpectedly at the rim of the medal, it suggests sensibility as well as the passage of time. The problem was solved by a concealed circular bore-hole. *Yin-yang* (1995) is designed to evoke the idea of

Jin-Jang
diófa, plexi, krómacél stb., szerelt
1995, 75 x 75 mm

Yin-Yang
walnut, plexi, chromium steel, &c. assembled

Négy őselem, **Tűz**
plexi, parafa, aranyozott sárgaréz stb., szerelt
1995, 83 x 83 mm

Four Elements, **Fire**
plexi, cork, gilt brass, &c. assembled

Négy őselem, **Víz**
plexi, parafa, aranyozott sárgaréz stb., szerelt
1995, 83 x 83 mm

Four Elements, **Water**
plexi, cork, gilt brass, &c. assembled

Négy őselem, **Levegő**
plexi, parafa, aranyozott sárgaréz stb., szerelt
1995, 83 x 83 mm

Four Elements, **Air**
plexi, cork, gilt brass, &c. assembled

Négy őselem, **Föld**
plexi, parafa, aranyozott sárgaréz stb., szerelt
1995, 83 x 83 mm

Four Elements, **Earth**
plexi, cork, gilt brass, &c. assembled

átértelemezésben: a négy őselement mozgás fejezi ki. Így a Tűzet a lencsében fókuszáló napfény idézi fel, a Vizet folyadék jelzi. A Levegőt – egy forgórész segítségével – a szél érzékelteti, míg a Földet az érem szélén lefutó üveghomok jelképezi. Míg a Víz és a Föld már anyagukban megjelenítik az ábrázolandót, a Tűz és a Levegő csak interaktív formában – kézbe kell venni őket.

□ Egészen más hangvételű a *Geneszt* sorozat (1995), amelynek négy tagja a teremtés pillanatában megjelenő négyes számra utal. A komor atmoszférát kiváltó rozsdás alapból sima felületű, geometrikus formák emelkednek ki, illetve süllyednek bele. Az időt, az elmúlást érzékeltető rozsdás felszín, és az említett formák fényesre nikkelezett felületének ellentétes hatása a születés, a megújulás gondolatát fejezi ki. A geometrikus alakzatok használata már önmagában jelzi a művész vonzódását az ósi kultúrák és vallások misztikus jelképeihez, jelképrendszereihez –, amely igazodás más alkotásaiban szintén megtalálható – így kiválasztásuk sem esetleges. A csigavonal, a három-

perpetual circular motion, which is suggested by a contrary motion. Between the two layers of the composition a steel ball moves in a direction opposed to that of the bubble, their alternation expressing the eternal cycle. All these works suggest that most of life's phenomena and their unfolding – also in view of the factor of time – could be contradictory in direction and meaning. At the same time, they also point to the changed relations between man and modern technology. Innumerable threads tie these works to traditional medals but the great variety of techniques and materials show that these are all individually produced pieces, true representatives of the revival of the art.

○ A synthesis of the works addressing themselves to the complex of time measurement and motion is to be found in the first 4-piece series called *Four elements* (1995). The execution displays a simplification of what had been highly intricate technical solutions, whereby the inner space is also diminished. The artist reached the end of a process characterized by his intention to

render the pieces ever smaller and more medal-like with the help of carefully wrought execution. His attraction to the number four is not mere chance: nearly all subsequent cycles consist of four items. In ancient cults four is a cosmic symbol alluding to the totality of the universe, it includes the created realm and the earth. The four elements constituting the world also – in keeping with a philosophical notion that goes back to the Greek Pre - Socratics – means that the microcosm (man) reflects the macrocosm (the whole world). This idea was further developed by medieval theology, since four is a cosmic symbol in the Bible as well. In the *Four elements*, Szlávics in fact manifests a summing up of the symbols of various ancient cultures and mythologies, also indicating his longing to escape from the quotidian world into a different kind of world of broader horizons. The symbols discernible in the plexiglass triangles and cork rings are based on universalized archaic symbols in a modern reinterpretation: the four elements are expressed by motion. *Fire* is evoked by sunshine focused in a lens,

Genezis I.

acél, nikkelezett sárgaréz, vegyes technika

1995, 75 x 80 mm (Magyar Nemzeti Galéria tulajdona / property of the Hungarian National Gallery)

Genesis I.

steel, nickel-plated brass, mixed technique

Genezis II.

acél, nikkelezett sárgaréz, vegyes technika

1995, 85 x 80 mm (Magyar Nemzeti Galéria tulajdona / property of the Hungarian National Gallery)

Genesis II.

steel, nickel-plated brass, mixed technique

Genezis III.

acél, nikkelezett sárgaréz, vegyes technika

1995, 80 x 80 mm (Magyar Nemzeti Galéria tulajdona / property of the Hungarian National Gallery)

Genesis III.

steel, nickel-plated brass, mixed technique

Genezis IV.

acél, nikkelezett sárgaréz, vegyes technika

1995, 65 x 60 mm (Magyar Nemzeti Galéria tulajdona / property of the Hungarian National Gallery)

Genesis IV.

steel, nickel-plated brass, mixed technique

szög, a kör és az azonos hosszúságú ferde szárú kereszt szimbólumot hordozó alakzatok, egyetemes, ősi jelképek. Alapértelmezésben a mozgáshoz, az időhöz, azaz a születéshez, kibontakozáshoz kapcsolódnak, az élet ismétlődő ritmusát idézik. E sorozatban lehet leginkább érzékelni egy, az alkotás folyamán állandóan jelen lévő műhelyproblémát, nevezetesen a felületek és az érem nagyságának összefüggését. Most például a nagyságot nagyban befolyásolta, hogy a rozsda szemcsék hatása milyen méretig érvényesül markánsan. (Egy nemzetközi bemutatkozás követően a sorozat az 1997-es Soproni Országos Érembiennálén Sopron város rangos díját nyerte el.)

□ Az 1990-es évek közepén készült darabok anyaga általában acél, sárgaréz, üveg, plexi, valamint parafa volt, de néhány évvel később, 2000-ben a fa került előtérbe. A jelképi mondanivalók tekintetében a felhasznált anyagok jellegének nagy szerepe van, a fém például minden tiszta, hideg érzetet keltő, a fa organikus anyag, a csonthoz –, amelynek alkalmazása a művész egész tevékenységén végigvonul – pedig

általában az elmúlást társítjuk. Több, egymástól független, de formailag rokon érem készült ekkor, közös szellemiségeük is szinte sorozattá fogja össze őket pusztán azáltal, hogy az idő, többnyire a múlt kérdéseivel foglalkoznak. A kerek fa alapokban üveggel fedett fémkazetták találhatók, amelyekben valami-lyen, a témahez kapcsolódó egyedi tárgy foglal helyet. Így a *Szentföld* (2000) címűben Izraelből származó homok és kő mozog szabadon, ezáltal nincs állandó látvány, az minden változik, mászt mutat. A mű hangsulatát, a múltba vesző időt a simára csiszolt és égetéssel feketített tölgyfaalap érzékelteti, amelynek a felületen található repedéseit kapcsok tartják össze. Hasonló felépítésű és hasonló gondolatot sugall a *Mi a nevem és fegyvernemem* című érem (2000), amely Bereményi Géza és Cseh Tamás szerzeményét, az egykor Karádi Katalin által énekelt dalt idézi fel, emlékezve a II. világháborúra, a II. magyar hadsereg pusztulására. Itt a kazettában az üveghomok és az apró csontok a hő és az emberi maradványok asszociációját keltik a nézőben, s az érem mozgatása révén állandóan vál-

Water is suggested by liquid,
Air is alluded to by a rotating part manifesting
wind and *Earth* is symbolized by glass-sand running
along the rim of the medal. *Water* and *Earth* are already
manifested in their material, but *Fire* and *Air* require
interaction: they have to be picked up.

○ Quite a different tone characterizes another series, *Genesis* (1995), the four pieces of which allude to the number four that appears at the moment of Creation. Smooth geometrical forms rise from or sink into a rusty basis of a sombre atmosphere. The contrast between the rusty surface suggesting time and the transient nature of things, and the nickel-plated smooth lustrous forms expresses the idea of birth and renewal. The use of geometrical forms itself indicates the artist's attraction to mystic symbols and their systems in ancient cultures and religions. This appears in other works as well hence their choice is not merely contingent. The helical line, the triangle, circle and the Greek cross with oblique arms are universal ancient symbols charged with meanings. Their basic connotations are associated

Szentföld
fa, ezüst stb., vegyes technika
2000, 95 mm
Holy Land
wood, silver &c., mixed technique

with motion, time, birth, unfolding, echoing the repetitive rhythm of life. This series show most plainly a constant problem of workshop practice: namely, the correlation between the surfaces and the scale of the medal. Size in this cycle largely depended on the extent to which the rust grains were markedly effective. (Following an international presentation, the series obtained the City of Sopron Prize at the National Medal Biennale in 1997.)

○ In the mid-1990s Szlavics mostly used steel, brass, glass, plexiglass and cork. A few years later, in 2000 wood came to the fore. The nature of materials used is important in the transmission of the symbolic message. Metal, for example, always conveys a pure, cold feeling, wood is an organic material and bone – the use of which runs right through Szlávics's working life – is associated with transience. He produced several independent but formally related medals whose common spirituality as it were combines them in a series, their theme being time, mostly the past. The round wooden bases contain glass-topped metal cassettes and within

Mi a nevem és fegyvernemem...
fa, vas, csont stb., vegyes technika
2000, 95 mm

What's my name and branch of service...
wood, iron, bone &c., mixed technique

tozó kép a Don kanyar térbeli, valamint a múlt időbeli végzetlenségét közvetíti.

□ Formailag hasonlóak, bár mozgó elemet nem minden tartalmaznak a betű és a szöveg kompozícióba való illeszkedését felvétő darabok. A Márai Sándor tiszteletére született érmen (2000) a fenyőfaalap erezetei mintegy drapériát képeznek, és az ezüst kazettában az író Halotti beszéd című versének rekonstruált kézirata van. minden pontos és kiszámított, a papír régi, a hajtogság megtervezett. A betű és a szöveg új módon való felhasználása a Szövetség címűre (2000) is jellemző. Itt a kazettában szintén Izraelből származó kődarabok mozognak, mintegy megidézve a hagyomány szerinti frigyládában őrzött eredeti törvénytábla darabokat. A szöveg – a tízparancsolat első, isteni változata – a kazetta üvegfelületébe hagyományos, zsidó írással van bevesve, ezáltal a kő fölött szinte lebegni látszik. A héber nyelv régi írásmódja az egyes hangokat jelölő – jobbára kvadrát alakú – szóírás, amelynek még kizárolag mássalhangzókat jelölő jelkészlete volt. Csak az i. e. 500 táján kezdték

them unique objects connected with the eponymous theme. Israeli sand and stone move freely in *Holy Land* (2000). What we see constantly changes, there is no permanent appearance. The mood, time vanishing in the past, is suggested by the smoothly polished and fire-blackened oak basis. Clasps hold together the cracks on the surface. *What's my name and branch of service* is similarly constructed and suggests similar ideas (2000). The title evokes a composition by Géza Bereményi and Tamás Cseh, on the theme of a song once sung by Katalin Karádi. We are reminded of World War II, and the 2nd Hungarian Army which perished in the Soviet Union. In the cassette here the glass-sand and the tiny bones associate with snow and human remains. The changing image produced by moving the medals stand for a meandering river Don without spacial, and a past without temporal limits.

○ The compositions incorporating letters and texts are formally similar albeit they do not always contain moving elements. In the medal in honour of Sándor Márai (2000) the veining of the fir basis appears

Hommage à Márai Sándor
fa, ezüst, papír stb., vegyes technika
2000, 95 mm

Hommage à Márai Sándor
wood, silver, paper &c., mixed technique, 95 mm

like drapery. The reconstructed manuscript of the writer's poem "Funeral speech" is in a silver cassette. Everything is accurate and calculated, the paper is old, the folding precisely designed. Letter and text are used in a novel way in *Covenant* (2000) as well. Once again Israeli pieces of stone move in the cassette referring to the fragmented tablets in the Ark of the Covenant of tradition. The text - the first divine version of the Ten Commandments - is incised in the glass surface of the cassette in Hebrew script, appearing to hover above the stone pieces. Only consonants were indicated in the old quadratic Hebrew script. The alphabet used to this day which includes vowels began to be used only around 500 BC. The work is essentially a sacred text in a cassette: Hebrew texts of symbolic meaning locked into something are respected to this day; this is how the distant past with present repercussions is referred to.

○ The artist is preoccupied not only by the distant but also the recent past. The memorable perishing of fish in the river Tisza is the subject of the 3-piece series *Water, water, clean water* (2000). The base is again

Szövetség
fa, ezüst stb., vegyes technika
2000, 95 mm
Covenant
wood, silver &c., mixed technique

a mai napig használatos, magánhangzókat is jelölő módozatot ismerni. E műben lényegében egy kazettába zárt szent szöveg van, s a valamibe bezárt, szimbolikus jelentésű zsidó szövegeket még ma is tisztelik – s így idéződik fel a máig ható régmúlt.

□ A művész nemcsak a távoli múlt, hanem a közelmúlt történései is foglalkoztatták. Az emlékezetes tiszai halpusztulásról a három részes *Víz, víz, tiszta víz...* című sorozat (2000) szól. Az akkoriban készült érmek mintájára az alapot körformára esztergált nyers színű fenyőfa adja, benne négyzet alakú vaskeret. Az így keletkezett térben, a korábbiak üvegborítása helyett, egy halfej csontja, egy vadkacska lába, illetve egy darab szarvasagancs foglal helyet – emlékeztetve a ciánsennyezés következményeire. A fa világos színe, az uszadékfák barázdáit idéző rajzolat – mintha a víz kioldotta volna a fa kemény gyűrűinek puha közeit – a fa organikus jellegét hangsúlyozva az akkorri eseményekre utalnak. Míg az eddig munkák mindenekében központi kérdésként az idő szerepelt, e sorozatban – csírájában – a korszak másik fő prob-

Víz, víz, tiszta víz... I.
fa, vas, csont, vegyes technika
2000, 95 mm

Water, water, clean water... I.
wood, iron, bone, mixed technique

Víz, víz, tiszta víz... II.
fa, vas, kacsaláb, vegyes technika
2000, 95 mm

Water, water, clean water... II.
wood, iron, duck's foot, mixed technique

Víz, víz, tiszta víz... III.
fa, vas, szarvasagancs, vegyes technika
2000, 95 mm

Water, water, clean water... III.
wood, iron, antler, mixed technique

a turned round piece of uncoloured fir containing a rectangular iron frame. The created space, here without a glass cover, contains a bone from a fish head, the leg of a wild duck and a piece of an antler, reminding of the consequences of the pollution with cyanide of the river. The light hue of the wood and its design - as if the water had dissolved the soft matter between the harder rings - allude to the events by stressing the organic character of wood. In earlier works the central preoccupation had been time, but in this series the other major concern of the period - that of inner space - appears in the bud. The marked appearance of inner space can be traced to the cycle *My 20th century* (2000), both continuing and contrasting with the aforementioned works. Always ready to renew, the artist again used the square inside the circle as the principal formal element, but wood suggesting warmth was replaced by rigid, aggressive iron. In the inner space - a deep square cavity - there are tiny animal bones potentiating the brutality of the piece. For the artist, this shocking and disillusioning image

put the final touch to the millennium, the tiny bones suggesting a mass grave after wars, and repeated genocides. This depressing image of the turn of the millennia was added to by the *fin de siècle* flood of information, which human beings could barely cope with.

○ After a brief pause, Szlávics has produced two series annually since 2002, which delved further into the questions he had raised earlier. The common feature is again the wooden basis - he has always favoured wood after working with metals. The earlier square shape is present again, and so is the division of the series into four parts. The interest in the number four and the square is again not mere chance, expressing a desire for perfection, integrity and harmony, although the limits of reality are not infringed. This contrast lends Szlávics' works a singular flair: they are sensitively conceived, both disciplined and surcharged with tension, especially when the four - piece series appear as regular squares. In 2002, two series bore the title *For D.V.'s birthday*. One is

lémája, a belső tér is felvetődik. A belső tér határozott megjelenése Az én XX. századom című sorozatban (2000) található, amely az utóbbi alkotások folytatásaként s egyben ellentéteként jött létre. A megújulni minden kész művész szándéka szerint most is a körförmába foglalt négyzetet alakzat a fő formai elem, de a melegebb érzetet keltő fát a rideg, erőszakos vas váltotta fel. A kerek vas belső terében, mély négyzetes üregében apró állati csontok vannak, melyek tovább fokozzák a brutális hatást. Az alkotó számára ez a meghökkentő és kiábrándító kép zárja az ezredfordulót, a kis csontok, hatásukban – háborúkra, népirtásokra utalva – egy tömegtírt idéznek. Az ezredforduló ezen lehangoló képéhez a XX. század végi, az ember számára alig feldolgozható információáradat is nagymértékben hozzájárult – a művész ezt próbálta, általánosítva, a néző tudomására hozni.

□ Némi szünet után, 2002-től évente két-két sorozat született, amelyek a korábban felvetett kérdéseket tovább fejtettek. Közös jellemzőjük, hogy alapvetően ismét fából készültek – a művész fémek után

Az én XX. századom I.
vas, csont, vegyes technika
2000, 95 mm

My 20th Century I.
iron, bone, mixed technique

Az én XX. századom II.
vas, csont, vegyes technika
2000, 95 mm

My 20th Century II.
iron, bone, mixed technique

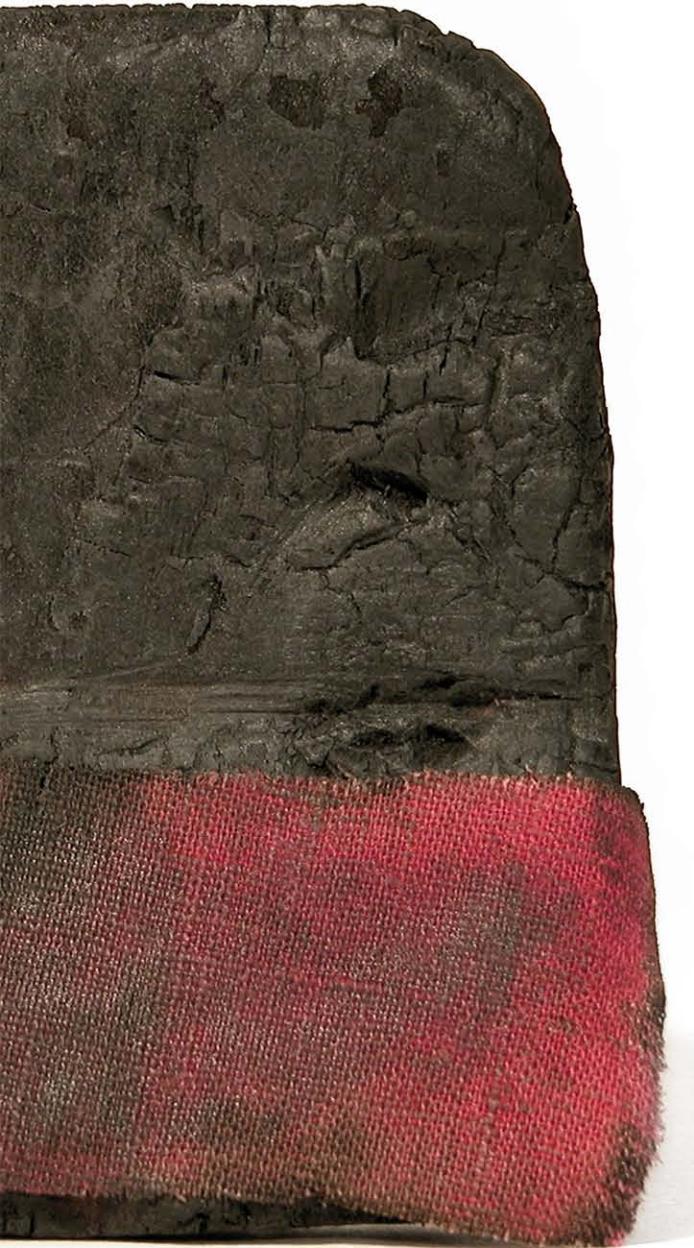
Az én XX. századom III.
vas, csont, vegyes technika
2000, 95 mm

My 20th Century III.
iron, bone, mixed technique

Az én XX. századom IV.
vas, csont, vegyes technika
2000, 95 mm

My 20th Century IV.
iron, bone, mixed technique

subtitled *Studio*, the other *Old Jewish cemetery*. The titles themselves allude to the two central motifs in paintings by Dezső Váli, that is why the square shape, the table and black colour appear in *Studio*. The two artists did not meet but came into contact on the net (both acknowledging and criticizing the effects of the internet), and Váli's works and personality nevertheless considerably influenced Szlávics. The impact of a painter with an intense awareness of the age, a keen sense of identity yet a close adherence to traditional values is particularly strong in the *Old Jewish cemetery* cycle. The pinning together of the wooden pieces is intentional because of the specific effect; the use of a dry root both enhances the decorative effect and carries several layers of meaning. The Jewish symbols - menorah, star of David, and the gravestone - confirm the interpretation; in other words the root is also the tree. Colours were very important already in the earlier works but now their role is even greater. The contrast between sticks burnt black and clipped together to form a sheet, and the weathered

natural wood enhance the specific rhythm of the forms in the composition. Váli himself has stated that Szlávics's works are not reproductions but the interpretations of his pictures.

At the National Medal Biennale in Sopron in 2003 Szlávics was again awarded the prestigious prize of the City of Sopron, the "Civitas Fidelissima".

○ A similar approach can be found in another cycle - *P. Howard - To go or to die* (2003), which earned him first prize in the Jenő Rejtő – his pen-name was P. Howard – competition. The aim was not to create an illustration but to elicit associations, and to present the writer's life and work in a synthesis. The objects used for the composition - pieces of black wood pinned together, tiny bones, dry root, a fob watch - are embedded in foundry sand in rectangular iron frames. The colour scheme of the series is pure, and in equilibrium, the white, black and mainly reddish brown hues largely contributing to the harmony. That permitted the tragic life of the writer and the wry humour of work looked on by many as pulp fiction to be harmonized.

mindig szívesen nyúl ehhez az anyaghoz, valamint a korábban használatos négyzetes formátum és, hogy a sorozatok minden négy tagból állnak. A négyes szám és a négyzet iránt megnyilvánuló figyelem most sem véletlen, alkotójuk egyfajta teljességre, tökéleteségre és harmóniára való törekvése még mindig meghatározó, bár a realitások keretein belül marad. Ez az ellentét adja Szlávics munkáinak sajátos jellegét: érzékenyen fogalmazottak, továbbá egyszerre fegyelmezettek és feszültséggel telik – különösen amikortól a négydarabos sorozatok tagjai szabályos négyzet alakúvá válnak. 2002-ben V. D. születésnapjára címmel két sorozat készült. Az egyik alcíme: Műterem, a másiké: Régi zsidó temető. Már maguk a címek is a festő Váli Dezső képeinek két fő motívumára utalnak, s ezért jelenik meg például a Műteremben a négyzetes formátum, az asztal, s a fekete szín. A két művész között nem volt személyes kapcsolat, csak az interneten találkoztak egymással (mindketten elismerve és kritikával élve az internet hatásáról), de Váli művei és személyisége mégis nagy hatást

V. D. születésnapjára: Műterem I.
fa, vas, vegyes technika
2002, 95 x 95 mm

For D. V.'s birthday: Studio I.
wood, iron, mixed technique

V. D. születésnapjára: Műterem II.
fa, vas, vegyes technika
2002, 95 x 95 mm

For D. V.'s birthday: Studio II.
wood, iron, mixed technique

V. D. születésnapjára: Műterem III.
fa, vas, textil, vegyes technika
2002, 95 x 95 mm

For D. V.'s birthday: Studio III.
wood, iron, textile, mixed technique

V. D. születésnapjára: Műterem IV.
fa, vas, vegyes technika
2002, 95 x 95 mm

For D. V.'s birthday: Studio IV.
wood, iron, mixed technique

gyakorolt az érmészre. A kort intenzíven élő, önmagát nyíltan vállaló, ugyanakkor a klasszikus értékrendet meglehetősen követő festő arculata a Régi zsidó temető című sorozatban még erőteljesebben jelenik meg. A fadarabok összetűzése itt – a sajátos hatás kedvéért – szándékos, a száraz gyökér fehasználása egyszerre szolgálja a dekorativitást és a többrétegű jelentést. A zsidó jelképek: a menora, a csillag, illetve a sírkő megerősítik értelmezését, tudni illik a gyökér is fa. Már a korábbi alkotásaiban is nagy jelentősége volt a színeknek, de most megnőtt a szerepük. A feketére égetett és lappá összetűzött pálcikák, valamint a patinázódott nyersfa ellentéte a kompozíció formáinak sajátos ritmusát segíti elő. Maga Váli is elismerte, hogy Szlávics munkái nem az ő műveinek reprodukálásai, hanem azok értelmezése, továbbgondolása. A művész e sorozataira a Soproni Országos Biennálén, 2003-ban ugyanazt a rangos elismerést, a "Civitas Fidelissimá"-t, Sopron város díját kapta, mint korábban.

□ A következő évben készült egyik sorozatában, a P. Howard: *Menni vagy meghalni* címűben (2003)

V. D. születésnapjára: Régi zsidó temető I.

fa, vas, vegyes technika

2002, 100 x 100 mm (Soproni Múzeum tulajdoná / property of the Sopron Museum)

For D. V.'s birthday: Ancient Jewish Cemetery I.
wood, iron, mixed technique

V. D. születésnapjára: Régi zsidó temető II.

fa, vas, vegyes technika

2002, 100 x 100 mm (Soproni Múzeum tulajdoná / property of the Sopron Museum)

For D. V.'s birthday: Ancient Jewish cemetery II.
wood, iron, mixed technique

V. D. születésnapjára: Régi zsidó temető III.

fa, vas, vegyes technika

2002, 100 x 100 mm (Soproni Múzeum tulajdoná / property of the Sopron Museum)

For D. V.'s birthday: Ancient Jewish cemetery III.
wood, iron, mixed technique

V. D. születésnapjára: Régi zsidó temető IV.

fa, vas, vegyes technika

2002, 100 x 100 mm (Soproni Múzeum tulajdoná / property of the Sopron Museum)

For D. V.'s birthday: Ancient Jewish cemetery IV.
wood, iron, mixed technique

Though formulated in a similar idiom (iron frame, rectangular format, foundry sand), the other series "Where our graves are..." (2003) is dynamic. The theme indicated by a line from a poem by Sándor Petőfi conceals several layers of meaning. It is about the poet Petőfi and his works, about March 15th 1848 – outbreak of the revolution – but it also has a more general message lacking in political topicality. The red, white and green (the Hungarian colours) rosette and the swords as attributes of the battlefield are both illustrations and easily understood symbols, the conveyors of a general message still valid today. Several devices contribute to the dynamic key: a more contrastive colour scheme, the diversity of motifs, and the impetus of forms jutting out of the square.

○ These serious works addressing questions that concern the whole of society were followed by more personal works raising mainly formal problems, notably the possibility of creating inner spaces. *A Little Night Music* (2004) is also a structurally similar four-part series of square components (2004)

yet it makes a quite different impression. The artist was preoccupied by the question of how to use old objects for his new works, as if the "making objects" of his early days had once again acquired greater importance for him. Parts of an old master violin are placed in four cherry frames. The worn surface of the violin has assumed a beautiful colour, indicating that the patina of wood is also a function of time. The task was the handling of space, that is how one can move the violin body in the inner space. Questions of space are recurrent in Hungarian medallic art. Earlier, the new interpretation of space, the stretching of forms, produced a change in outlook which eventually led to a nature symbolism proclaiming the unity of man and nature. Later, in addition to representing space, the experience of space itself became the subject – mostly due to a sensitive presentation of modern feelings, that is the expression of most intimate feelings. In keeping with the latter trend Szlávics, making use of existing old objects and creating various inner spaces, relating them to one another, presents

- amivel a művész a Rejtő Jenő pályázat első díját nyerte el – hasonló megközelítéssel találkozhatunk. Célja most is az volt, hogy műve ne illusztratív legyen, hanem asszociációkra késztesse, valamint, hogy az író élete és műveinek világa szintézisben jelenjen meg. A kompozícióban szereplő tárgyak (összetűzött fekete fadarabok, apró csontok, kiszáradt gyökér, zsebóra) négyzet alakú vaskeretekben lévő öntőhomokba ágyazódnak. A sorozat színvilága tiszta, kiegyenlített, a fehér, a fekete, de többnyire rótbarna színek a művek harmóniájához nagyban hozzájárulnak. Ezáltal vált lehetővé Rejtő tragikus életútjának és irodalmi ponyvaként számon tartott írásai fanyar humorának hangulati összeegyeztetése. A másik sorozat, a "Hol sírajaink domborulnak..." című (2003), bár nyelvezetében hasonló az előzőhöz (négyzetes formátum, fakeret, öntőhomok), hatásában annál dinamikusabb. A Petőfi Sándor idézetével megjelölt téma kifejtésében többrétegű mondanivaló rejtőzik. Egyszerre szól Petőfiről, a költőről és munkáiról, 1848. március 15.-éről, de napi-politikai aktualitásuktól

P. Howard: Menni vagy meghalni I.
vas, fa stb., vegyes technika
2003, 100 x 100 mm

P. Howard: To go or to die I.
iron, wood, &c. mixed technique

P. Howard: Menni vagy meghalni II.
vas, csont stb., vegyes technika
2003, 100 x 100 mm

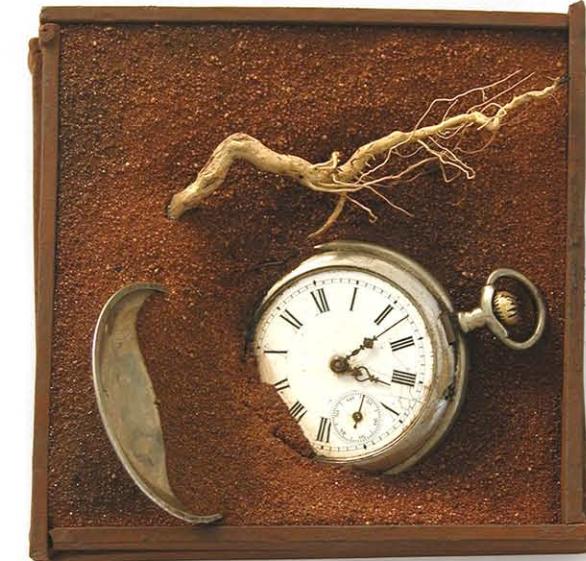
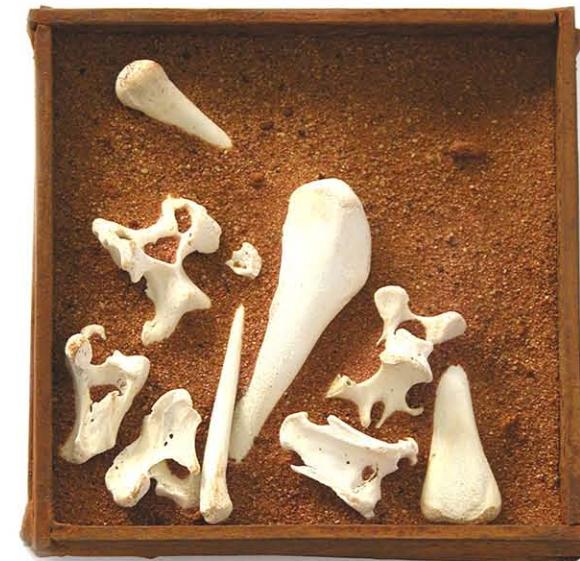
P. Howard: To go or to die II.
iron, bone, &c. mixed technique

P. Howard: Menni vagy meghalni III.
vas, csont stb., vegyes technika
2003, 100 x 100 mm

P. Howard: To go or to die III.
iron, bone, &c. mixed technique

P. Howard: Menni vagy meghalni IV.
vas, fa stb., vegyes technika
2003, 100 x 100 mm

P. Howard: To go or to die IV.
iron, bone, &c. mixed technique

"Hol sírjaink domborulnak" I.
fa, textil stb., vegyes technika
ízeum tulajdona / property of the Petőfi Museum, Kiskőrös

"Where our graves are" I.
wood, textile, &c., mixed technique

"Hol sírjaink domborulnak" II.
fa, csont, bronz stb., vegyes technika
ízeum tulajdona / property of the Petőfi Museum, Kiskőrös

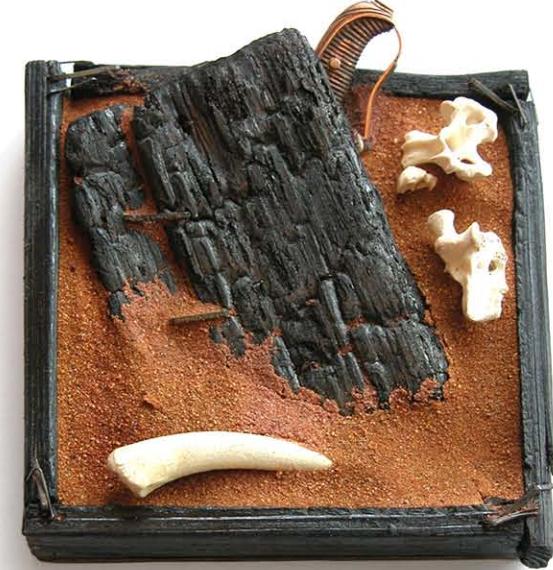
"Where our graves are" II.
wood, bone, bronze, &c., mixed technique

"Hol sírjaink domborulnak" III.
fa, csont, bronz stb., vegyes technika
ízeum tulajdona / property of the Petőfi Museum, Kiskőrös

"Where our graves are" III.
wood, bone, bronze, &c., mixed technique

"Hol sírjaink domborulnak" IV.
fa, bronz stb., vegyes technika
ízeum tulajdona / property of the Petőfi Museum, Kiskőrös

"Where our graves are" IV.
wood, bronze, &c., mixed technique

mentesen általánosabb jelentéssel is rendelkezik. A nemzetiszínű kokárdával, a kardokkal, mint a csatamező attribútumaival egyszerre illusztrál, és mint könnyen értelmezhető jelképekkel átvitt értelmezést is sugall, így korunknak is szól. A dinamikusabb hangvételhez több eszköz járul hozzá: a kontrasztosabb színvilág, a kompozíciót alkotó motívumok sokfélesége, a négyzetből kilépő formák lendülete.

□ Ezeket a komoly, a társadalom egészét érintő kérdéseket tárgyaló műveket személyesebb hangvételű és inkább formai problémákat felvető, nevezetesen belső terek kialakítására törekvő alkotások követték. Az előbbiekhöz szerkezetileg hasonló: négydarabos sorozat négyzet alakú tagokkal, de más kisugárzású a 2004-ben készült *Egy kis éji zene* című. Ekkoriban a művészt az foglalkoztatta, hogy új munkához egyes régi tárgyakat hogyan lehet felhasználni, és mintha számára ismét fontossá vált volna az egykor "tárgykészítés". A négy cseresznyefakeretben egy régi mesterhegedű részei foglalnak helyet. A hegedű elhasznált felületének idővel csodálatos

the contradictory attitudes of his age.

The perfect harmony between the wood of the frames and the violin, the harmony emanating from the works, and the artistic execution suggest a confidence that is rare today, something that is confined by the tranquility and order of the four square formats. The above questions, formal solutions and tone are repeated by the equally four-part *On the road* series (2005).

The deep square iron frames contain the dissembled parts of an old worn-out planing bench-in protest against the forced opposition between the past and modernity. The tattered much-used slits of the joiner's bench provide most diverse inner spaces, or, more precisely, result in negative forms. This varied experience of space, together with the time-tested subtle inner surfaces, generates associations of gates, windows – that is essentially houses.

The colours produced by the patina of the old wood and the remains of the textile cover of the bench, together with the fine light and shade effects create a peculiar atmosphere.

○ László Szlávics jr.'s works are integrated in their age, the questions of content and form they raise place them in the vanguard of Hungarian medallic art. In the period between 1995 and 2005 the recurrent thought was – to start with – time but he did not represent time as processes or in series but chose more empirical solutions. Later his interest turned to problems of space, but unlike many other artists, he was mainly interested in inner space, in negative forms. The consistency of the formal idiom of his works shows that they are not the outcome of particular ideas but attempts to revive the genre and experiments searching for the direction, and the degree to which the limits of the genre could be stretched. Even if one hesitates to classify his works as medals, their value is beyond question. It may well be that works now considered to be borderline cases will be discussed as a distinct genre in a few years' time. In this new category the approach and methods of medallic art combined harmoniously with the spirit and solutions of other sister arts will be more widely accepted.

színe lett, jelezve, hogy a fa patinája is az idő függvénye. A feladat a tér kezelése volt, azaz miképpen lehet a belső térben megmozgatni a hegedű testét. A tér kérdései nem ismeretlenek a magyar érmészetben, vizsgálatuk vissza-visszatérő jelenség. Egykor a tér új értelmezése, a formák feszítésének elve hozott szemléletbeli váltást, ami idővel az ember és természet egységét hirdető természetszimbolikába torkollott. Később a tér ábrázolása mellett, maga a tér élménye vált témává – legtöbbször a modern életérzés érzékeny bemutatása, a legbensőbb érzések kifejezése okából. A művész ez utóbbi vonulathoz kapcsolódva a már meglévő, régi tárgyak részleges felhasználásával, a különböző belső terek kialakításával, egymáshoz való viszonyával mutatja be kora ellentétekkel teli életérzését. A keretek és a hegedű fájának tökéletes összhangja, az alkotásokból áradó harmónia, az artisztikus megfogalmazás a napjainkban oly ritka bizakodást sugallja, amit a négy négyzetes formátumból áradó nyugalom és rend tovább erősít. Az előbb felvetett kérdéseket, formai megoldá-

Egy kis éji zene I.
fa, vegyes technika
2004, 114 x 114 mm

A little night music I.
wood, mixed technique

Egy kis éji zene II.
fa, vegyes technika
2004, 114 x 114 mm

A little night music II.
wood, mixed technique

Egy kis éji zene III.
fa, vegyes technika
2004, 114 x 114 mm

A little night music III.
wood, mixed technique

Egy kis éji zene IV.
fa, vegyes technika
2004, 114 x 114 mm

A little night music IV.
wood, mixed technique

sokat, valamint hangvételt ismétli meg a szintén négytagú *Úton* című sorozat (2005). A négyzet alakú, mély vaskeretekben egy régi, elhasznált gyalupad szétszedett darabjai vannak befoglalva – tiltakozásul a múlt és a modern idők során egyre többet használt, kopott nyílásai a legváltozatosabb belső tereket nyújtják, pontosabban negatív formákat eredményeznek. Ez a változatos térelmény, az ugyancsak az idő által létrehozott, finom belső felületekkel kapuk, ablakok – lényegében házak – képzetét keltik a nézőben. A színek, melyeket a régi fa patinája, továbbá a gyalupad egykoru textilbevonatának maradványai nyújtanak, a finom fény-árnyék hatásokkal egyetemben különleges hangulatot eredményeznek.

□ Ifj. Szlávics László munkái benne élnek a korukban, az általa felvetett tartalmi és formai kérdések a magyar éremművészeti meghatározó darabjaival teszik őket. 1995 és 2005 között eleinte az idő kérdése volt a vissza-visszatérő gondolat, de ő az időt nem

folyamatok felvázolásával vagy sorozatokban való kifejtéssel ábrázolta, hanem empirikusabb megoldásokkal mutatta be. Később a téri problémák is a látókörébe kerültek, de másokkal ellentétben inkább a belső terek, negatív formák érdekeltek. Műveinek következetes formaképzése pedig arra utal, hogy nem egyszeri ötletek megvalósulásai, hanem arra irányuló próbálkozások, kísérletek, hogy a műfaj megújítása, határainak kiszélesítése milyen irányba és meddig terjedhet. Amennyiben arra az álláspontra helyezkedünk, hogy műfaji besorolásuk meglehetősen kérdéses, ez mit sem von le értékük ből. Lehet, hogy azokat az alkotásokat, amelyeket ma határesetként fogadunk el, pár év múlva önálló műfajként kezelünk, és ebben az új kategóriában az éremművészeti felfogása és módszerei a társművészektől átvett szellemiséggel és megoldásokkal – harmonikus egységet alkotva – elfogadhatóbbak lesznek.

L. Kovásznai Viktória

Úton I.
fa, vas, textil, vegyes technika
2005, 120 x 120 mm

On the road I.
wood, iron, textile, mixed technique

Úton II.
fa, vas, vegyes technika
2005, 120 x 120 mm

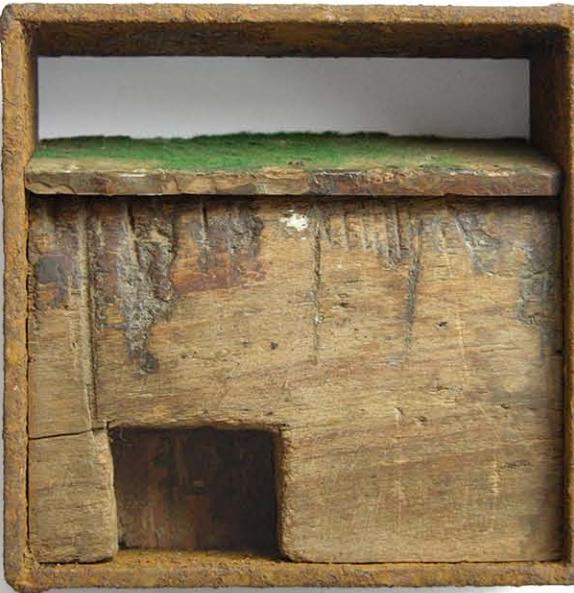
On the road II.
wood, iron, mixed technique

Úton III.
fa, vas, vegyes technika
2005, 120 x 120 mm

On the road III.
wood, iron, mixed technique

Úton IV.
fa, vas, textil, vegyes technika
2005, 120 x 120 mm

On the road IV.
wood, iron, textile, mixed technique

© L. Kovácsnai Viktória © ifj. Szlávics László

Kiadó / Publisher:

Art '95 Bt.

Telefon / fax:

36 1 314 2108

Tervezés / Design:

Yoka

Műtárgyfotó, képfeldolgozás / Photos of Art Works, Photo processing:
ifj. Szlávics László

Angol fordítás / English translation:

Pokoly Judit

Az angol fordítást lektorálta / Translation revised by:

Rudolf Fischer

Nyomda kivitelezés / Printed by:

HTSART

Budapest, 2006

ISBN 963 06 00072

A kiadvány megjelenését támogatta:

